

Pobratenje krajevnih skupnosti

V okviru akcije za odpravljanje posledic potresa na Kozjanskem je bila dana pobuda, da krajevne skupnosti iz vse Slovenije navežejo tesnejše stike s krajevnimi skupnostmi kozjanskih občin.

V občini Moste-Polje smo se dogovorili, da krajevna skupnost Zavor naveže stike s KS Ponikva, KS Moste pa s krajevno skupnostjo Planina pri Sevnici. Na prvem srečanju predstavnikov omenjenih KS in krajevnih konferenc SZDL v Šentjurju pri Celju so se dogovorili za okvirno vsebino skupnih programov ter za naslednji potek priprav pobratenja krajevnih skupnosti. Danes vam obe krajevni skupnosti predstavljamo.

POBRATENJE KRAJEVNE SKUPNOSTI PLANINA PRI SEVNICI IN MOSTE

Zgodilo se bo naslednji mesec, o programih in področjih sodelovanja pa že govorili.

Planina leži v središču Kozjanskega področja, kjer živi približno 40.000 ljudi, večinoma kmetov. Je ena izmed enajstih krajevnih skupnosti občine Šentjur pri Celju. V njeni okolici so se v 16. stoletju zbirali kmečki puntarji pod vodstvom Ilje Gregoriča, prek vasi je šla 14. divizija na Štajersko.

V Planini je malo industrije – tovarna lahke obutve in tovarna kuharstev, zato pa je več različnih interesnih področij, kjer bomo lahko sodelovali: medsebojni odnosi šolarjev, srečanje učiteljev, skupna letovanja otrok, pevski zbor, dramsko društvo, turistično društvo, lovska družina, TVD Partizan, skupne delovne akcije brigadirjev in gotovo še kaj. Listino o sodelovanju bodo podpisali 24. avgusta.

ALENKA LOBNIK-ZORKO

KRAJEVNA SKUPNOST PLANINA

Krajevna skupnost Planina pri Sevnici leži severno od Bohorja in zavzema hriboviti skrajni južni del občine Šentjur. S svojimi naselji meji na občine Laško, Sevnica in Šmarje pri Jelšah. Sam kraj Planina ima nadmorsko višino 588 m. Pokrajina je pokrita z gozdovi, vmes so travniki in obdelane njive, v smeri vzhod-zahod pa se vleče apnenčast skalnat greben.

Nad Planino se dvigajo razvaline gradu. Kraj ima namreč pisano zgodovino. Tu skozi je šel tudi oddelek upornih kmetov ob velikem kmečkem uporu 1972 – 73. Tudi Turki so prišli pod grad in ga napadli. Najbogatejšo zgodovino ima KS v NOV. Nemci so namreč že na začetku izselili več naprednih družin v Srbijo ali jih odpeljali v taborišča. V bližnjem Bohorju je bila zibelka partizanstva. Tu je deloval Kozjanski odred, tu skozi sta šla Štajarski bataljon in XIV. divizija. 18. avgusta 1944 je bila Planina osvobodjena, tu je delovala partizanska šola in bila v celoti vzpostavljena nova oblast. Decembra istega leta pa so ustaši in druge horde na umiku požale mnogo vasi in zaselkov, tako da si mnogi še danes niso zacelili ran. Prebivalstvo je dalo za osvoboditev mnogo človeških in materialnih žrtev. Največji del prebivalstva je med vojno izgubil tudi svoje domove, saj je sovražnik samo na področju Planinskega vrha, Planinske vasi in Podvin požgal 65 stanovanjskih hiš in 92 gospodarskih poslopij. Podobno je

bilo tudi v drugih vaseh, kot Šentvidu, na Planini, Visočah in Dobropolju.

Zadnji potres, ki je na našem področju prizadel 158 stanovanjskih hiš in 34 gospodarskih poslopij, prav tako prizadel gospodarsko moč občanov, še posebno zato, ker spada KS v celoti v področje tako imenovanega gospodarsko manj razvitega Kozjanskega.

V KS spadajo naslednje vasi in zaselki: Planina pri Sevnici, Visoče, Praprotno, Podpeč nad Marofom, Golobnjak, Brdo, Loke, Tajhte, Planinska vas, Hruševje, Planinski vrh, Podvine, Podpeč pri Šentvidu, Šentvid, Podlog, Doropolje in Vojce.

Zaradi KS Planina nadmorske višine (do 800 m) in višinske razgibanosti ima slabo razvito cestno mrežo. Prek Planine vodi makadamska cesta Šentjur-Sevnica, ki je asfaltirana le skozi naselje Planina.

Drugi večji kraj Šentvid povezuje odcep republiške ceste Planina-Lešnica, ki je prav tako asfaltirana le skozi naselje Šentvid. Posamezna naselja povezujejo krajevne ceste, ki so neurejene in zahtevajo večji del finančnih sredstev krajevne skupnosti za njih zasilo vzdrževanje.

Po izidu republiškega zakona o pospeševanju gospodarskega razvoja manj razvitih se je migracija prebivalstva ustavila, posebno še zaradi obljubljenega asfaltiranja ceste Črnelica-Sevnica. Asfaltiranje pa počasi napreduje, saj se nam je iz sevniske smeri približal asfalt na

8 km in iz Šentjurske za 5 km.

Glavna veja v kmetijstvu je živinoreja, kmetje pa imajo dohodek tudi od gozdov. Nekaj kmetij je že začelo s specializacijo. Veliko pa je tudi polproletarcev, kmetov, ki so se zaposlili v bližnjih tovarnah v Šentjurju, Sevnici, Celju. Na Planini sta dva obrata, in sicer dislocirani obrat Tola v stari šoli, kjer je zaposlenih 45 delavk in izdelujejo copate, in podjetje Tajfun, ki izdeluje pihalnike in obračalnike in ima zaposlenih 65 ljudi.

KS ima 2100 prebivalcev. V zadnjem času smo dobili novo trgovino, novo šolo in prvi 6-stanovanjski blok, v kratkem pa naj bi začeli graditi nov zdravstveni dom. V KS je 6 gostišč, od teh ena na starem gradu. Poleg tega še lovska in planinska kočica na Bohorju. Ostale znamenitosti so turška lipa, kužno znamenje in jama s kapniki. Velike možnosti so za zimski in kmečki turizem.

Na planino se lahko pride iz Sevnice, Šentjura, Laškega oz. Rimskega Toplica. Z avtobusom smo povezani z dveh strani. Največ avtobusov vozi dnevno proti Celju.

KS ima vse družbenopolitične organizacije, poleg tega pa tudi dve prosvetni društvi, gasilsko društvo, lovsko družino, strelsko družino, turistično društvo in TVD Partizan.

Na področju KS že tri leta delajo mladinske delovne brigade, ki delajo cesto iz Gračnice v Ledinišico, to je skozi vasi, kjer je bilo med vojno največ požganega.

LUDVIK SENICA

KRAJEVNA SKUPNOST PONIKVA

Območje krajevne skupnosti Ponikva obsega severovzhodni del ozemlja šentjurske občine in meji na občini Šmarje pri Jelšah in Slovenske Konjice ob vzhodnem robu celjske kotline.

Obsega 16 naselij z 2.500 prebivalci, s približno 3.300 ha površin in

s pestro reliefno sliko. Ravinskih predelov je zelo malo, le ob dolini Slomšice, preostali del je bolj ali manj hribovit. Gozdovov je okoli 1.300 ha, drugo so pretežno travniki (okoli 1.080 ha), njive in vrtovi (okoli 600 ha), sadovnjaki (130 ha), poleg tega pa ima družbeni sektor

100 ha sadnih plantaž, vinogradov je okoli 40 ha, ostalo je neplodno zemljišče.

Daleč največ površin je v zasebnem sektorju. Obrat kmetijskega kombinata šentjurskega večina sadovnjakov, manjši del travnikov in neznatne površine gozdov.

Kmetij je okoli 200, od tega polovica takih, ki jih štejemo kot zaščitene kmetije in imajo tudi naprej možnost razvoja kot pomembnejši proizvajalci.

Prebivalcev je 2.500, od tega 1.500 volivcev. Od aktivnega prebivalstva je nad 500 zaposlenih, pretežno v industriji Celje, Štor, Šentjurja in deloma v drugih krajih.

Kraj žal nima doslej nobenega proizvodnega obrata. Tudi obrt je zelo skromna. Trgovska mreža je deloma krije potrebe, zaradi česar je odziv kupne moči precejšen.

Ozemlje krajevne skupnosti tvori naraven prehod med vzhodno in severno Slovenijo, zato je tu stekla, kot najpomembnejša prometna zveza, železnica Maribor-Celje, kar je omogočalo odziv delovne sile v Celjski industrijski bazen že v preteklih dvajsetletjih. Druge prometne zveze so slabše in obsegajo le občinske ceste. Od teh je najpomembnejša cesta Celje-Loče, katere del je do centra Ponikve asfaltiran, ter cesta Ponikva-Šentvid pri Grobelnem.

Vaških cest je okoli 80 km, še več pa kolovozov in poti, kar predstavlja spričo naraščanja kmetijske mehanizacije resne ovire pri nadaljnjem razvoju in tudi boljšem povezovanju posameznih naselij.

Kraj Ponikva ima kar pomembno zgodovino. Omenja se že od 11. stoletja dalje. Kronike ga omenjajo kot področje turških vpadov.

Kraj je v novejši zgodovini znan kot rojstni kraj Antona Martina SLOMŠKA, o čemer so ohranjeni tudi nekateri spomeniki (rojstna hiša, stari orehi). V okolici je bil ro-

jen tudi znani slovenski kartograf Blaž KOCEN. V njegovem rojstnem kraju je postavljen spomenik.

Podatki kažejo, da je Ponikva zelo zgodaj dobila osnovno šolo, bržčas v dobi Marije Terezije. Kasneje je nastala za takratne čase popolna osnovna šola. Dosedanje šolske poslopje je onesposobil potres, je bilo zgrajeno konec prejšnjega stoletja. Imelo je štiri učilnice, kar je terjalo popolni dvoizmenski pouk in uporabo še drugih prostorov. Število učencev se giblje okoli 300 in še raste. Precej otrok mora od daleč hoditi a te skušamo zadnje čase omiliti z organiziranimi avtobusnimi prevozi.

Telesnovzgojna dejavnost je dokaj enostranska, saj ni na razpolago osnovnih možnosti. Pred nekaj leti je bilo zgrajeno manjše šolsko asfaltno igrišče, ki nudi le omejene možnosti za športno delovanje.

Prebivalci kraja so med NOB aktivno sodelovali v partizanskih enotah in nudili tudi materialno pomoč enotam, ki so se gibale na tem prostoru. Nad 30 ljudi je padlo ali izgubilo življenje v taboriščih. V kraju je bila že leta 1936 ustanovljena partijska celica, ki je bila nosilec organiziranih akcij odpora.

Po vojni se je gospodarska slika kraja bistveno spremenila. Rezultati naporov občanov se kažejo tako v doseženem razvoju kmetijstva, v vrsti pridobitev na komunalnem in drugih področjih.

V krajevni skupnosti delujejo osnovna organizacija ZK, organizacija SZDL, ZB, RK, TVD Partizan, gasilsko društvo, prosvetno društvo in lovska družina.

Glede na svoje naravne značil-

nosti in lepote ima to področje možnosti za razvoj lovškega in izletniškega turizma, za gradnjo zidanic in podobno. Prav v tem so v razpravi zasnovane razvojne programe krajevne skupnosti za obdobje do 10 let, kar naj pripomore k še večjemu sodelovanju občanov in s tem hitreje za zadovoljevanje skupnih potreb kraja.

O razvojnem programu krajevne skupnosti pa kaj več prihodnjic. S tovarniškimi pozdravi.

Tajnik sveta krajevne skupnosti
SILVO GRADIŠEK

Predsednik sveta krajevne skupnosti
PETER HLAŠTEC

France Popil

NALOGA DELAVSKE KONTROLE JE BEDETI NAD TEM, DA SE USTAVNI POLOŽAJ DELAVCA RES IZVAJA

Po tovarnah imamo delavsko kontrolo. To je tudi institucija, ki bi morala biti neposredno povezana tako z aktivni kot tudi z osnovno organizacijo ZK v tovarni. Ni naloga, kot si sedaj — zamišljajo nekateri direktorji, vlogo delavske kontrole, da bi stala pri vratarnici in gledala, kdo bo pravi čas prišel na delo itd. Naloga delavske kontrole je bedeti nad tem, da se ustavni položaj delavca res izvaža, da se ga ne krši. Nekateri direktorji pa bi radi dosegli, da bi delavska kontrola opravljala tiste naloge, za katere so oni skupno s svojim aparatom odgovorni, da jih opravljajo. Tudi vi se morate povezati z delavsko kontrolo. Občinski aktiv komunistov delavcev bi moral od časa do časa poklicati predstavnike delavske kontrole in jih povprašati, kaj delajo, s katerimi problemi se srečujejo, ker so oni še v težjem položaju, kot ste vi. Dozdeva se mi, da bo delavska kontrola uspešna, če bo imela čvrsto podporo zveze komunistov, pa ne samo od osnovne organizacije ZK v delovni organizaciji, ampak do vrha.

PREDSEDNIK CK ZKS NA SEMINARJU
ZA SEKRETARJE AKTIVOV KOMUNISTOV
DELAVCEV

SZDL V ZALOGU

MISLI Z DRUGEGA ZASEDANJA KRAJEVNE KONFERENCE SZDL ZALOG

Že uvodni referat predsednika KK SZDL tovariša Cvetkoviča zbranim delegatom in predstavnikom družbenopolitičnega delovanja v Zalogu je dal realno oceno dogovorov, dolžnosti, odgovornosti in pravic — skratka potrebni načelni poudarek sistemu delovanja in sprejemanja važnih dokumentov, kot so politična izhodišča delovanja KK SZDL Zalog za naprej.

Globalno je opozoril in spomnil prisotne na takšen ustavni pomen KO SZDL kot enotne fronte organiziranih socialističnih sil, njene konference ter organov, ki so delegatsko formirani in na glavne naloge, ki jih mora socialistična zveza stalno reševati in zaradi katerih je tudi tako sestavljena, da bi bila odraz hotenj vseh njenih tvorcev — delavcev in občanov ter njihovih organiziranih sil.

Pri tem ni treba ničesar idealizirati in je potrebno realno računati:

— da je bilo v celem dolgem obdobju pred tem v družbenopolitični aktivnosti in organiziranosti precej mrtvila;

— da so neskladja glede na razvoj in podevano stanje prerasla minimalne okvire možnosti in potreb;

— da je splošni standard raste, družbene potrebe in zahteva pa tudi, da smo se ob tem zelo individualizirali, se začeli potrošniško obnašati, zgubljati čut za skupno reševanje zadev in solidarnosti;

— da smo se oddaljevali od osnovnih interesov delavcev in občanov in važne zadeve reševali brez njih, se začeli tudi tako — varuško, grupiško in sektaško obnašati, kar pa nasprotno odbija tiste, ki hočejo pošteno in samoupravno sodelovati, še posebej delavce in krajanje;

— da je prav zato po pismu tovariša Tita in izvršnega biroja velika večina vseh pošteno mislečih ljudi sprejela novo ustavo in soustvarila na kongresih programske cilje ZK v usmeritev kompleksa naporov za realizacijo ustavnih načel, za usmerjanje celotnega procesa bitke za nadaljnjo utrjevanje samoupravnega sistema in delegatskih odnosov, za odpravo neskladij in izgrajevanje materialnega razvoja produkcijskih sil, s tem pa tudi vseh humanih, človeških in kulturnih odnosov v družbi.

KK SZDL Zalog je od začetka ustanovljajna delegatske konference, v želji, da bi bila sposobna iti v bitko za takšne odnose in družbenopolitični razvoj, napravila korak naprej. Organizirano se je lotila zborov občanov skupaj z vodstvi ZD, KS in delegacij, izvoljeni so bili soseski in vaški odbori SZDL, poravnalni sveti in svet potrošnikov, nadzorni odbor ter delegati terena za krajevno konferenco.

Na zasedanju so bila podana poročila o delu in predlogi programov za dela v svetu KS in KK SZDL, ne pa finančni načrti in realizacija. Razprava je bila vsestranska, izčrpna, v glavnem zelo aktualna in nikogar ni odbijala, temveč so udeleženci razpravljali,

da pričakujejo tudi v bodoče takšen način obravnave perečih vprašanj, informiranje in odločanje. Razprava je kritično dopolnila ter potrdila predložene programe.

Zanimivo je, da si udeleženci v glavnem niso lastili več pravic, kot je realnih možnosti. Udeležba je bila zelo dobra, pri vseh prisotnih pa je bilo čuti zavzetost. Ugotovivše konference o osnovnih problemih organizacije, ljudi in kraja lahko strnemo v naslednje:

Pereči so problemi otroškega varstva, prekrbe, komunalne neurejenosti, uslug, pomanjkanja športnih in rekreacijskih površin za mladino in odrasle, nefunkcionalnosti prostorov v družbenem centru, pa preizkušnje napetosti toka, neurejenega prometa, onesnaževanja okolja in smeti, luči, gramoza itd. To je gola vsakdanja stvarnost, proti kateri so večinoma nemočni, a tudi splet problemov, o katerih se že dolgo ni nihče pogovarjal z njimi, tudi če bi sami prispeli k njihovim odpravi, še več, nekateri tudi niso imeli svojih izvoljenih predstavnikov, da bi se z njimi pogovorili, da bi jih poslali, da bi jih sklicali...

V svetu KS, v ZD in v delegacijah del delegatov ni aktivnih, se ne udeležujejo ali slabo sodelujejo v delu organov, kar hromi delo, ustvarja nepovezanost med ZD in svetom KS, kakor da ta ni organ ZD, kakor da se oba ne povezujejo SZDL in ne usklajata svojih akcij in zborov občanov, ki so z dobro udeležbo in v glavnem z umirjeno in konstruktivno razpravo dokazali ravno nasprotno.

Zato se je delo sveta KS odvijalo v ozkem krogu, slonelo na posameznikih, prihajalo pa je tudi do pristranskih odločitev. Bilo je ločeno od svoje baze. Do upravičene kritike ne smemo biti neprizadeti in neobčutljivi, na mestu samem se je treba lotiti problemov, jih reševati in dajati zgled, odpravljati malodušnost in kritikarstvo ter ustvarjati zaupanje in sodelovanje.

Pomagati je treba vsem tistim, ki se vključujejo, razkrinkavati tiste, ki navidezno sprejemajo delegatske in politične naloge, pa jih ne opravljajo, zavlačujejo in taktizirajo, pa tega kljub opozorilom in možnostim ne odpravijo. V takih primerih moramo uporabiti institucijo odpoka oziroma odstopa. Če bomo negovali delegatske odnose in odgovornost v bazi, bomo utrjevali samoupravo in sodelovanje, se bomo korigirali, spreminjali stanje in sebe, se ne bomo ustavili, sli bomo naprej.

VS

